

Oikeusministeriö
oikeusministerio@om.fi

TEHY ry:n LAUSUNTO KANTELUTYÖRYHMÄN LOPPURAPORTISTA (Valtiovarainministeriön julkaisuja 11/2012)

Viite: Lausuntopyyntö 8.5.2012/OM 7/42/2012

Lausuntonaan loppuraportista ja työryhmän valmisteleman hallintolain (434/2003) muutosehdotuksesta Tehy ry esittää seuraavaa:

1. Yleistä loppuraportista

Valtiovarainministeriön 4.4.2011 asettaman Kantelutyöryhmän tavoitteena oli selvittää, millä oikeudellisilla edellytyksillä ja keinoilla aluehallintoviranomaisille ja myös muille laillisuusvalvontaa hoitaville valtion viranomaisille tehtyjen hallintokanteluiden käsittelyä voitaisiin tehostaa, nopeuttaa ja yksinkertaistaa oikeusturvaa kuitenkin vaarantamatta.

Kantelutyöryhmä ehdottaa, että hallintolakiin lisättäisiin uusi hallintokantelua koskeva 8 a luku, johon sisällytettäisiin nykyistä kattavammat säännökset hallintokantelun tekemisestä, käsittelystä ja seuraamuksista. Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja täsmentää hallintomenettelyä koskevaa sääntelyä. Lisäksi uusilla säännöksillä pyritään takaamaan kanteluviranomaiselle riittävä harkintavalta ja joustavuus kanteluiden käsittelyssä.

Tehy ry pitää lakiuudistuksen lähtökohtaa ja tavoitteita pitää perusteltuina. Raportin mukaan vuonna 2010 aluehallintovirastoille tehdyistä kanteluista sosiaali- ja terveydenhuollon kanteluiden yhteenlaskettu osuus oli 83,4 %. Ensisijaisesti hoitohenkilöstöön kohdistuneita kanteluja on ko. raportin mukaan ollut 8,3 – 11,5 %. Terveydenhuollon toiminnan läpinäkyvyyden ja luotettavuuden sekä kansalaisten oikeusturvan kannalta on tärkeää, että jokaisella on oikeus tehdä hallintokantelu ja että kantelun tekokynnys pidetään matalana. Lisäksi kantelun muotovaatimukset tulee pitää helppoina, yksinkertaisina ja joustavina. Tavoitteena tulee olla, että maan eri osissa kantelu- ja valvonta-asiat käsitellään samalla tavalla asiakkaan sekä kantelun kohteen oikeusturvan toteutumisen varmistamiseksi.

Tehy ry pitää niin ikään hyvänä sitä, että lakiesityksen perusteluissa todetaan selkeästi, että hallintokantelu ulottuu myös ostopalveluna toteutettavaan yksityisen sektorin palveluntuottajaan.

2. Kahden vuoden vanhentumisaika

Tehy ry kannattaa työryhmän ehdotusta yleisen kahden vuoden vanhentumisajan asettamisesta. Terveydenhuollossa nykyisin käytössä oleva 5 vuoden vanhenemisaika on liian pitkä. Asioiden luotettava selvittäminen vaikeutuu ajan kuluessa ja se saattaa osaltaan vaarantaa kantelun kohteen oikeusturvaa. Vanhojen asioiden osalta hallinnollisen ohjauksen keinot eivät välttämättä ole kovinkaan tarkoituksenmukaisia. Työryhmä esittää, ettei kahden vuoden vanhentumisaika ole ehdoton vaan siitä voitaisiin poiketa, jos tähän on olemassa erityinen syy. **Tehy ry:n** mielestä vanhentumisajasta poikkeamista tulee tulkita ahtaasti ja kahden vuoden määräaika olisi pidettävä selkeänä pääsääntönä.

3. Kantelumenettely ja oikeusturva

Tehy ry näkemyksen mukaan aikaisempaa yksityiskohtaisemman ja yhdenmukaisemman sääntelyn perusteella sekä kantelijan että kantelun kohteen on mahdollista saada selkeämpi ja läpinäkyvämpi käsitys kantelun vaikutuksista.

Kantelun kohteena olevan terveydenhuollon ammattihenkilön oikeusturvan kannalta **Tehy ry** pitää erittäin tärkeänä sitä, että hänelle varataan mahdollisuus tulla kuulluksi ennen kanteluasian ratkaisua. Lisäksi **Tehy ry** pitää hyvänä, että kantelun tekijälle annetaan riittävästi ohjausta ja tietoa mahdollisista jatkotoimista, niiden merkityksestä sekä sitä mitä jatkotoimilla voidaan saavuttaa ja millaisen prosessin jatkotoimet voivat käynnistää.

Tehy ry pitää kantelumahdollisuutta tärkeänä valvonnan keinona, mutta terveydenhuollon luonteen vuoksi valvonnan painopistettä tulisi siirtää ennakoivan valvonnan suuntaan. Mikäli kantelumenettelyn selkeyttämisen kautta vapautuu resursseja, ne tulisi kohdistaa valvovien viranomaisten oma-aloitteiseen ja ennaltaehkäisevään valvontaan ja ohjaukseen.

Helsingissä 1.8.2012

Jaana Laitinen-Pesola
Puheenjohtaja
Tehy ry

Marja-Kaarina Koskinen
vt. johtaja
Tehy ry

Lisätietoja:
Kirsi Markkanen
kehittämispäällikkö, Tehy ry
0405337086
kirsi.markkanen@tehy.fi